

Je-li výstavce (majitel směnky) ústřednou a osoba, udaná jako domiciliát, pobočkou téže firmy v jiném místě, není k zachování směnečných práv proti příjemci třeba protestu.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, Rv I 2107/33).

Směnka, o niž tu jde, byla vystavena Akciovou společností Š. v Plzni, splatna byla u pobočného závodu Akciové společnosti Š. v Praze. Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný příjemce mimo jiné, že směnečný nárok proti němu zanikl, ježto směnka nebyla protestována, ač šlo o směnku domicilovanou. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. V otázce, o niž tu jde, uvedl v důvodech: Podle § 40 sm. zák. není, vyjímajíc případ § 39 odst. (2) sm. zák., k zachování směnečného práva proti příjemci třeba ani presentace ani protestace směnky. V souzeném případě jde o směnečný nárok proti příjemci. Pobočný závod nelze zásadně pokládati za samostatný právní podmět, bez ohledu k tomu, zda jest v obchodním rejstříku zapsán čili nic. Jest proto podle obsahu směnky pokládati výstavce, remitenta a domiciliáta za tutéž osobu a není tudíž jako domiciliát udána osoba jiná než majitel směnky. Ne-nastal tudíž případ § 39 (2) sm. zák. a nebylo ve smyslu § 40 sm. zák. k zachování směnečného nároku proti namítajícímu žalovanému třeba protestace směnky. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Bezpodstatné jest odvolání, pokud se jím vytýká nesprávné právní posouzení věci s hlediska § 40 sm. zák. I odvolací soud sdílí názor prvního soudu, že firma Akciová společnost Š. v Plzni uvedená na směnce jako její výstavce jest totožnou s pražským pobočným závodem této firmy, který jest uveden na směnce jako domiciliát. Nelze proto na tuto směnku vztahovati ustanovení § 39 odst. (2) sm. zák., které vyžaduje protestace pro neplacení u domiciliáta jen tehdy, je-li jako domiciliát udána osoba jiná než majitel směnky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Neopodstatněna je výtka nesprávného právního posouzení věci z toho důvodu, že nevykonáním včasné protestace proti žalovanému zanikl směnečný nárok proti němu. Je souhlasiti v tomto směru s právním názorem nižších soudů, že na tento případ nedopadají předpisy § 39 (2) sm. zák. o následcích z opomenuté protestace směnky, poněvadž o totožnosti domiciliáta a majitelky směnky podle obsahu směnky nelze vážně pochybovati, a stačí jen odkázati dovolatele na správné odůvodnění napadeného rozsudku.

Čís. 13054.

Při nabytí věci zástupcem jest třeba, by zmocněnec, jenž kupuje věc pro zmocnitele, dal prokazatelným způsobem najevo, že ji nekupuje pro sebe, nýbrž pro zmocnitele.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, Rv I 2167/33.)

V exekuci proti Valerii B-ové byly zabaveny koně. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se Anna K-ová, matka dlužnice, nepřipustnosti exekuce, tvrdíc, že zabavené koně byly koupeny Valerií B-ovou od Viktora E-a pro žalobkyni. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby. N e j - v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Podle zjištění nižších soudů koupila Valerie B-ová koně u ní zabavené od Viktora E-a sice pro svou matku (žalobkyni), ale vlastním jménem. Šlo tedy o tajnou plnou moc. Jde o to, zda žalobkyně nabyla vlastnictví koní zástupkyní Valerií B-ovou na základě plné moci, jež zůstala prodávajícímu Viktoru E-ovi utajena. § 428 obč. zák. žádá, by i prodávající, i nabyvatel věci (při *constitutum possessorium* a *traditio brevi manu*) dal prokazatelným způsobem najevo, že chce nadále držeti věc pro zastoupeného a ne pro sebe. Předpisu toho jest použiti, i když jde o nabytí věci zástupcem vůbec (i když nejde o *constitutum possessorium* a *traditio brevi manu*), i tu třeba, by prokazatelným způsobem dal najevo zmocněnec, jenž kupuje věc pro zmocnitele, že ji kupuje ne pro sebe, nýbrž pro jiného; jest tu třeba prohlášení nezůstávajícího pochybnosti o pravé vůli zástupce nabytí držby věci pro zastoupeného jménem jeho. Stačí však, by ujednání mezi zmocnitelem a zmocněncem mohlo býti proti každému třetímu nepochybně prokázáno (srov. rozh. čís. 1696 sb. n. s.). K průkazu stačí i listina, pokud okolnosti případu nenasvědčují opaku. Bylo tedy na nižších soudech, by zkoumaly, zda je nepochybně prokázáno, že Valerie B-ová, kupující koně, jednala jménem žalobkyně K-ové čili nic. Nižší soudy vzaly to za prokázáno na základě svědectví Valerie B-ové, jejího otce a manžela žalobkyně Richarda K-a jakož i dopisu ze dne 24. března 1932 proti svědectví Viktora E-a, který dosvědčil, že koně prodal Valerii B-ové. Právem vytýká dovolatel, že nižší soudy nehodnotily všechny okolnosti, které by nasvědčovaly tomu, že B-ová koupila koně pro sebe, jako, že peněz 5.000 Kč, jež jí prý žalobkyně dala na nákup, nepoužila k tomu účelu, nýbrž jich pro sebe použila, že kompensovala vyrovnávajíc trhovou cenu svou protipohledávku 1.200 Kč, že akceptovala směnku na nedoplatek tržebné ceny vlastním jménem a konečně, že koně neumístnila na dvoře žalobkyně, nýbrž v Z., ve svém obydlí, a že jich používala k provozu své živnosti povoznické. Zjištění těchto skutečností jest nutně třeba k posouzení, kam směřovala pravá vůle B-ové při nákupu koní, zda chtěla koupiti je pro sebe či pro žalobkyni. Poněvadž nižší soudy přes jejich důležitost k nim nepřihlížely a opomenuly je společně s ostatními důkazy hodnotiti, jest odůvodněna výtku rozporu se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.) a jest důsledkem toho i řízení vadným a kusým (§ 503 čís. 2 c. ř. s.).